

**"Jeg synes, det er vigtigt at komme ud, for når man ryger,
så sidder man for det meste bare derhjemme"**

Evaluering af Perron 3 - et dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere

Oktober 2007

Jonas Markus Lindstad

**"Jeg synes, det er vigtigt at komme ud, for når man ryger,
så sidder man for det meste bare derhjemme"**

Evaluering af Perron 3

- et dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere

Oktober 2007

Jonas Markus Lindstad

“Jeg synes, det er vigtigt at komme ud, for når man ryger, så sidder man for det meste bare derhjemme”

**Evaluering af Perron 3
- et dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere**

© CASA, Oktober 2007

ISBN 978-87-91795-67-1

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-91795-68-8

Forord

Slagelse Misbrugscenter (tidligere Misbrugscentret, Vestsjællands Amt) tog i 2005 initiativ til projektet Perron 3 – et behandlingstilbud til unge hashmisbrugere.

Baggrunden var en stigning i antallet af unge hashmisbrugere i kommunerne i det tidligere Vestsjælland. Dette var et problem, som det daværende behandlingssystem ikke var gearet til at løse.

Perron 3 er et dagbehandlingstilbud til hashmisbrugere mellem 13 og 24 år.

Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) er blevet bedt om at forestå en evaluering af Perron 3.

Formålet med evalueringen er at belyse anvendeligheden af Perron 3 og brugernes og samarbejdspartnerne opfattelse og vurdering af Perron 3.

I den foreliggende evaluering er fokus rettet mod først og fremmest brugernes opfattelse og vurdering af selve forløbet. Perron 3 har desuden samarbejdet med sociale myndigheder, produktionsskoler etc. Deres vurdering vil ligeledes indgå i vurderingen. Personalet er medtaget for at belyse rammerne for Perron 3 samt problemstillinger omkring målgruppen.

Evalueringen er blevet foretaget i perioden fra december 2006 og frem til september 2007. Der er blevet foretaget kvalitative interview med det tidligere og nuværende personale på Perron 3, tidligere og aktuelle brugere af Perron 3 samt samarbejdspartnerne til Perron 3.

Perron 3 er udviklet med finansiering fra Socialministeriet.

Evalueringen er forestået af konsulent Jonas Markus Lindstad med Finn Kenneth Hansen som projektleder.

CASA
Oktober 2007

Indholdsfortegnelse

1	Resumé.....	5
1.1	Målgruppen – unge med hashmisbrug	5
1.2	Visitationen til Perron 3	6
1.3	Et løsningsfokuseret tilbud.....	7
1.4	De unge om Perron 3.....	8
1.5	De unges udbytte af Perron 3	9
1.6	Opmærksomhedspunkter.....	10
1.6.1	Udviklingsmålene for Perron 3.....	10
1.6.2	Tilgangen af unge til Perron 3	11
1.6.3	Afgrænsningen af målgruppen bør bevares	12
1.6.4	Erfaringsopsamling	12
2	Perron 3 – et tilbud til unge hashmisbrugere.....	13
2.1	Formålet med Perron 3.....	13
2.2	Hvorfor Perron 3?	14
3	Målgruppen for Perron 3.....	17
3.1	Hvem kommer i Perron 3?	17
3.2	Risikofaktorer.....	19
3.3	De unges situation inden Perron 3	20
3.4	Visitation og hvor bliver de unge henvist fra?	21
3.5	Udfordringer i forhold til målgruppen	23
3.6	Hvem kommer ikke på Perron 3?.....	23
4	Indhold og metoder i Perron 3	25
4.1	Indhold i tilbuddet til målgruppen.....	25
4.2	Metoder	26
4.2.1	Samtaler	26
4.2.2	Akupunktur	27
4.2.3	Kost	27
4.2.4	Idræt	27
4.2.5	Andre aktiviteter	27
4.2.6	Personlig tid	28
4.2.7	Pårørendeaftener	28
4.3	Normer og regler på Perron 3.....	29
5	Hvordan går det brugerne?	31
5.1	De unges forventninger til Perron 3	31
5.2	Dagligdagen på Perron 3	32
5.3	“Den sociale behandling” på Perron 3	33
5.4	De ansatte på Perron 3.....	34
5.5	Hvad synes de unge om de andre unge på Perron 3?.....	35
5.6	Hvilke ændringer mærker de unge?	36
5.7	Hvad er konsekvenserne for de unge?	39
5.8	De unge og tilbagefald	42

6	Vurdering af Perron 3	45
6.1	Hvem gennemfører ikke forløbet på Perron 3?	45
6.2	Hvem gennemfører forløbet på Perron 3?	46
6.3	De unge kommer ikke, hvorfor?	46
6.4	Hvad får de unge ud af Perron 3?	47
6.5	Hvordan er samarbejdet med Perron 3 forløbet?	48

1 Resumé

“Jeg ser mere frisk ud. Jeg er begyndt at bekymre mig om andre ting og sager, og bekymre mig mere om mig selv og ting og sager i nærheden. Jeg er blevet mere frisk og mere aktiv.”

Misbrugscentret under det tidligere Vestsjællands Amt tog i 2005 initiativ til projektet Perron 3 – et behandlingstilbud til unge hashmisbrugere. Baggrunden var meldingen om et stigende antal unge med hashproblemer i kommunerne og behovet for et særligt tilbud til de unge.

Hovedformålet var således at tilbyde unge mellem 13 og 24 år med misbrugsproblemer, der primært skyldes et hashmisbrug, et behandlingsforløb.

Organisatorisk hører Perron 3 under Slagelse Misbrugscenter, men er fysisk placeret væk fra Misbrugscentrets øvrige aktivitet. Behandlingsforløbet på Perron 3 varer 12 uger og foregår i dagtimerne. Der kan være indskrevet op til 12-14 unge på samme tid.

Perron 3 tilbyder de unge et forløb, som bl.a. indeholder individuelle samtaler og gruppesamtaler, aktiviteter i og uden for Perron 3s lokaler samt læringsprocesser, hvor de unge forholder sig til deres liv generelt og deres hashmisbrug.

Tilrettelæggelsen af forløbet og den socialpædagogiske tilgang bygger på den opfattelse, at kan den unge blive bedre til at håndtere sit eget liv, vil vedkommende have større mulighed for og blive bedre til at komme ud af sit misbrug og undgå tilbagefald.

1.1 Målgruppen – unge med hashmisbrug

Perron 3 henvender sig til unge i aldersgruppen 13-24 år, der har et primært misbrug af hash. Andre typer misbrug af rusmidler forekommer, om end de alle er sekundære.

De unge, som kommer i Perron 3, har typisk startet med at ryge hash i 13-14 års alderen. De har et problematisk forhold til deres familie, og de er ofte integreret i et misbrugsnetværk, hvor hashen er eneste omdrejningspunkt. De unge kan have påbegyndt en kriminel løbebane og har ofte økonomiske problemer i forbindelse med narkogæld.

Når de unge henvender sig til Perron 3, er de i stigende grad begyndt at opleve fysiske og psykiske bivirkninger som konsekvens af misbruget.

Efter flere års misbrug ryger de unge mellem 5 og 10 gram om dagen. De unge oplever, at hashen ikke længere giver den samme effekt som i begyndelsen. De ryger i højere grad for at undgå de negative sider af misbruget, og de har brug for at ryge større mængder.

De unge oplever at få nedture, tvangstanker, svigtende koncentrationsevne, dårlig hukommelse, og de bliver urolige og angstede.

I perioden fra projektets start har Perron 3 haft kontakt til 63 unge. I det første år var der kontakt til 37 unge, hvoraf 25 var drenge og 12 var piger.

I dataindsamlingsperioden (knap 10 måneder) har 26 unge været i kontakt med Perron 3. Ud af de 26, der har været til visitationssamtale, er 20 unge startet på Perron 3, og af disse har 11 gennemført, og 9 har af forskellige årsager valgt at stoppe inden de 12 uger.

Langt den overvejende del af Perron 3s brugere er mellem 18 og 22 år.

1.2 Visitationen til Perron 3

“Jeg forventede at finde ud af, om jeg havde et misbrug, eller om det var noget, jeg bare gjorde eller hvorfor. Jeg forventede, da jeg startede, næsten at de kunne sige mig, sådan og sådan og sådan skal du gøre, så er du fri.”

De unge kommer til Perron 3 enten på eget initiativ for at få hjælp, eller også bliver de henvist fra de sociale myndigheder eller uddannelsesmyndigheder. Unge, der selv tager kontakt, er oftest blevet presset af familie eller andre omstændigheder til at indlede kontakten.

For at påbegynde et forløb på Perron 3 skal de unge gennem en visitationssamtale af ca. en times varighed. Her bliver de unge udspurgt om deres misbrug, netværk, sociale problemer og motivation for at indgå i et 12-ugers forløb.

“Jeg havde ikke rigtig nogen forventninger. Jeg havde regnet med, at det var ligesom på sygehuset, hvor jeg bare kunne snyde dem og stadig køre den gamle stil. Men det kan du sgu ikke, så ryger du ud.”

Hvis de unge bliver godkendt til deltagelse på Perron 3, kan de starte med dags varsel. Ofte er de unge skadet af misbruget, og deres evner til at reflektere over livet og til at erkende misbrug og sociale problemer er begrænsede. De unges forventninger handler derfor sjældent om ret meget andet end, at de vil nedtrappe deres misbrug. Med nedtrapping skal der forstås, at misbruget enten trappes ned til et minimum eller helt stoppes. Hjælp til at løse sociale problemer kommer i anden række.

1.3 Et løsningsfokuseret tilbud

“Den første uge jeg startede heroppe, der var jeg sådan lidt, at der gad man ikke rigtig mere. Men efter en uge har man også fat i nogle flere ting. Der begynder man at forstå tingene lidt, når man kan se det fra en anden vinkel. Det er meget godt. Det hjælper de med. Allerede anden uge havde jeg fået en anden tankegang. Det har hjulpet mig meget at gå hernede. Jeg har prøvet at være et andet sted. Det var misbrugscentret på sygehuset. Det hjalp ikke en skid. Man var der to gange om ugen, og man var der en halv time til en time, så det hjalp overhovedet ikke. Det her, synes jeg, virker godt, fordi man er her så mange dage, som man er.”

Formålet med forløbet er at fastholde kontakten til de unge hashmisbrugere og styrke dem i at opnå deres mål om stoffrihed. Gennem forløbet i Perron 3 lærer de unge at forholde sig til deres liv generelt og deres hashmisbrug. Dette sker primært gennem gruppe- og individuelle samtaler.

Behandlingsmetoden – eller tilgangen til at være sammen med de unge – er den løsningsfokuserede samtale. Der er tale om gruppesamtaler, hvor det handler om, at “behandleren” er tovholder på den unge, så det er den unge selv, der definerer, hvad vedkommende vil. Det er den unge selv, der skal nå frem til en løsning, og ikke “behandleren”. I samtalerne søges der efter løsninger, og hvad der har virket hos den unge. Det er hensigten, at der fokuseres mindre på det, der fungerer dårligt, og at der i stedet fokuseres på løsninger.

“Så det var mest gruppesamtaler, vi kørte, men det var okay. Det var lidt mærkeligt. Jeg var ikke vant til sådan noget. Man skal bare lige vænne sig til det.”

Ud over gruppesamtalerne foregår der en række andre aktiviteter, der hver især skal hjælpe den unge gennem forløbet og sætte den unge i stand til at håndtere hverdagslivets udfordringer, det gælder fx idrætsaktiviteter, madlavning, fællesspisning, akupunktur m.v.

En væsentlig forudsætning for, at forløbet virker efter hensigten, er, at der er flere unge indskrevet på Perron 3, og at de deltager i forløbet i fællesskab. Dermed kan de unge relatere deres problemer til de andre unge på Perron 3, og de kan samtidig støtte hinanden og lære at indgå i et fællesskab, hvor misbruget ikke er omdrejningspunktet.

Da de fleste af de unge misbrugere har anstrengte forhold til deres familie, afholdes der løbende pårørendeaftner på Perron 3. Det er erfaringen, at unge, der støttes af deres pårørende, har væsentligt nemmere ved at blive i stand til at nedtrappe hashmisbruget og komme videre i livet. Til pårørende aftnerne informeres de pårørende om Perron 3 og unges hashmisbrug ge-

nerelt. De pårørende har ofte meget ringe kendskab til hashmisbrug og dets konsekvenser.

“De syntes, at det var lidt underligt, da de hørte, at jeg skulle starte på Perron 3. Min mor vidste godt, at jeg røg lidt hash, men det var ikke så meget. Mine forældre er skilt. Det kom fuldstændigt som et chok for min far. Jeg har boet hos min far i al den tid, jeg har røget. Han havde slet ikke opfattet det. På nogen måde. Eller at jeg har taget nogle andre ting for den sags skyld. Han synes åbenbart ikke, at det er mærkeligt, at man kom hjem søndag middag i det samme tøj, man havde på om fredagen og så fuldstændig hærget ud, men alligevel var helt frisk i hovedet. Det så han åbenbart ikke som noget mærkeligt.”

1.4 De unge om Perron 3

“Jeg synes, det er rart med andre unge på nogenlunde samme alder. Så har man nogen at snakke med, som måske har haft det på en anden måde, så kan man snakke om, hvad der hjalp en. Eller hvis der er en person, der har et problem, og vi sidder i en gruppe, så kan man prøve at hjælpe til, hvis man ved noget. Vi støtter meget hinanden.”

De unge opfatter ikke Perron 3 som et sted, hvor de bliver behandlet, men kan godt beskrive, hvad det er stedet kan tilbyde dem i forhold til at komme ud af deres hashmisbrug. De unge peger primært på samtalerne, hvor de kan få løsnet op for de problemer, de går og tumler med, og som kommer op, hvis ikke hashen er der.

Når de unge begynder at nedtrappe deres misbrug, begynder der at ske en række ændringer. Det er ikke mindst hverdagen, der ændrer sig for de unge. De får struktur på deres hverdag, og deres deltagelse i forskellige aktiviteter betyder, at hashen fylder mindre og giver dem tid og rum til at tænke på andre ting.

“Den store forskel var, at jeg blev mere klar i hovedet. De der tvangstanker, de var der ikke så meget mere. Jeg kunne også sove om natten uden at ryge.”

De oplever også både fysiske og psykiske ændringer. Fysisk er der primært tale om søvnproblemer for dem, der har stoppet med at ryge fra en dag til en anden, og hvor de ikke længere har hashen som “sovemedicin”. De, der har haft søvnproblemer, har fået tilbudt akupunktur, som har hjulpet dem til at falde i søvn.

“Dengang jeg startede på Perron 3, så sov jeg bare ikke. Så var jeg helt smadret hele dagen. Men det var bare at tage det i stiv arm. Det kom sådan langsomt. Det blev bedre og bedre. Så kunne jeg sove tidligere og tidligere. Det var tit, at jeg gik i seng klokken 12, og så faldt jeg i søvn klokken 4. Og så skulle jeg op igen klokken halv 9. Jeg har aldrig haft problemer med at komme op til tiden. Det var bare at vælge

ud af sengen og hoppe i noget tøj. Så en tandbørste i munden og af sted.”

Andre kan beskrive de bivirkninger, de havde, da de røg, og som langsomt er forsvundet. Det drejer sig om tvangstanker og ikke mindst nedturene, hvor de har været deprimerede og angst.

Familien betyder meget for de unge. Forholdet til familien har som regel været dårligt inden misbruget, og misbruget har ofte ført til en forværring af forholdet.

Det betyder meget for de unge, at der et eller andet sted er en familie, der holder af dem. Derfor er det vigtigt for de unge, at de får taget initiativ til at genoprette kontakten og tilliden til familien.

Pårørendeafterne har hjulpet de unge med at blive forstået bedre af deres forældre, fordi forældrene kan se problemerne fra de unges side.

“De fik rigtig meget ud af at komme herop. Der foregår nok mange ting endnu, som stadig er meget mærkelige for dem. Vi har talt meget om det siden hen.”

1.5 De unges udbytte af Perron 3

“Jeg har fået meget mere ud af hverdagen nu. Jeg vågner automatisk tidligere og har mere lyst til at lave noget, gå ud og spille fodbold med kammerater eller fiske eller sådan, det har jeg fået meget mere lyst til nu.”

Erfaringerne fra de unge, som har gennemløbet forløbet på Perron 3, er, at det har haft en række positive konsekvenser:

- De får nedtrappet deres hashmisbrug.
- De kan i større udstrækning indgå i sociale sammenhænge med andre unge, uden at hashen er omdrejningspunkt.
- De bliver bedre til at tage vare på sig selv ved at komme igennem hverdagen uden hash.
- De bliver bedre til at løse konflikter.

De unge, som har svært ved at frigøre sig fra deres misbrugsnetværk, (fordi der ikke er et alternativ), og som har alvorlige sociale problemer, synes at have et stort udbytte af at gennemføre forløbet på Perron 3. De har gennem ophøret af hashmisbruget og det sociale samvær på Perron 3 opnået at blive bedre til at tage vare på sig selv og indgå i sociale sammenhænge, men har ofte behov for en fortsat løbende kontakt og støtte for at få løst deres sociale problemer og få etableret et netværk uden misbrug.

“Det har rykket rigtig meget. Nu har jeg været her i lang tid, og jeg kan sagtens mærke en forskel. Mine forældre kommer også og spørger om, hvad der er sket med mig, så det er fedt nok. Jeg er blevet meget bedre til at snakke med folk. Det var jeg ikke før i tiden, der snakkede jeg ikke med folk, jeg ikke kendte. Jeg kan også mærke på mig selv, at jeg er blevet mere klar oppe i hovedet.”

De unge, der er stærk motiverede for at komme ud af misbruget, har støtte fra deres sociale netværk og kun har mindre alvorlige sociale problemer, synes oplagt at få et optimalt udbytte af Perron 3. Der er tale om unge, som vil være i stand til at starte og fastholde uddannelse eller beskæftigelse. Der har for enkelte unge været indgået specialaftaler med produktionsskoler om, at de unge kunne gå på Perron 3 og fortsat bevare tilknytningen til produktionsskolerne.

Taget de unges baggrund og risikofaktorer i betragtning er det usandsynligt, at de ved egen hjælp kunne have nået lige så langt uden Perron 3.

“Hele ens livsstil er bygget op om hashen, så hvis hashen forsvinder, så skal man finde noget andet at tage sig til. Det er lidt svært, fordi man egentlig ikke føler, at man kan finde ud af andet end at ryge.”

1.6 Opmærksomhedspunkter

Nedenfor vil der være listet en række afsnit, der påpeger en række problemstillinger og perspektiver.

1.6.1 Udviklingsmålene for Perron 3

Udviklingsmålene for Perron 3 er:

1. At Perron 3 opleves som et velfungerende, stabilt og velbenyttet kursus/dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere mellem 13 og 24 år.
2. At de unge, som vælger at deltage i et behandlingsforløb, oplever at være på rette kurs i forhold til egne målsætninger om uddannelse, arbejde, sociale relationer, familie og ikke mindst i forhold til hashmisbruget.
3. At arbejdet med de unge hashmisbrugere vil styrke samarbejdet mellem Misbrugscentret og Slagelse Kommunes nabokommuner.

Ad 1

Perron 3 opleves både af de unge og samarbejdspartnerne som et velfungerende dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere.

Det kan imidlertid diskuteres, hvorvidt tilbuddet er stabilt og velbenyttet af unge hashmisbrugere mellem 13 og 24 år. Der har i perioder været en lav tilgang til Perron 3, hvilket har haft konsekvenser for den socialpædagogiske indsats i forhold til de unge.

Derudover er det opfattelsen, at navnlig de helt unge mellem 13 og 15 år som udgangspunkt enten ikke benytter tilbuddet eller i det hele taget passer særlig godt til tilbuddet, hvorfor de bliver viderehenvist. Det vil således være formålstjenligt at foretage en nærmere diskussion af den nedre aldersgrænse for målgruppen.

Ad 2

De unge, der vælger at deltage i behandlingsforløbet, oplever en positiv udvikling i forhold til de listede målsætninger. Det gælder i forhold til de unges selvværd, deres sociale relationer, familie og misbrug. Derimod er det endnu for tidligt at vurdere, hvorvidt de unge bevarer deres tilknytning til beskæftigelse eller uddannelse på længere sigt.

Ad 3

Samarbejdet mellem Misbrugscentret, som Perron 3 hører under, og Slagelse Kommunes nabokommuner har været begrænset. Der har i højere grad været tale om et personrelateret samarbejds mønster end et formelt struktureret samarbejds mønster. Netop det personrelaterede samarbejds mønster har vist sig sårbart, da begge medarbejdere på Perron 3 blev udskiftet på næsten samme tid. Nogenlunde samtidig blev kontakten til nabokommunerne berørt af medarbejderrokader i forbindelse med Kommunalreformen.

Der bør derfor indgås mere formelle samarbejdsrelationer mellem Perron 3, Misbrugscentret og nabokommunerne til Slagelse Kommune med henblik på at styrke samarbejdet fremover.

1.6.2 Tilgangen af unge til Perron 3

Tilgangen til Perron 3 har i perioder været yderst begrænset. Selvom det præcise omfang af unge hashmisbrugere ikke kendes med sikkerhed, skønnes det, at der er ca. 500 unge hashmisbrugere i de kommuner, der tidligere hørte under Vestsjællands Amt. Alene i Slagelse skønnes det, at der er 50-70 unge med et primært hashmisbrug.

Perron 3 har i perioden fra starttidspunktet haft kontakt til ca. 60 unge med misbrugsproblemer. Tilgangen til projektet har været svingende og i perioder har der kun været en til to deltagere i projektet.

Tilgangen til Perron 3 har undervejs været påvirket af udskiftninger i medarbejdergruppen, hvilket har resulteret i manglende viden om håndteringen af de unge og uklarhed om, hvorvidt Perron 3 ville fortsætte. Kommunalreformen har også haft indflydelse herpå.

På den baggrund er der grund til at tage en drøftelse af forventninger og målsætninger med projektet med deltagelse af kommunen og aktørerne på området.

Der er ingen tvivl om, at der er tale om en meget omskiftelig målgruppe, der kan mangle erkendelse og motivation til at henvende sig på eget initiativ. Deres misbrug kombineret med en række sociale problemer gør, at det kan være svært at nå målgruppen.

Der bør fortsat arbejdes med, at de unge indgår frivilligt i behandlingen på Perron 3. Derimod bør det overvejes om henvendelse og visitation i højere grad kan foregå mere systematisk, ligesom kontakten til skoler, kommunale sagsbehandlere, SSP-konsulenter etc. kunne forbedres.

Samarbejdet bør blive mere formaliseret således, at disse myndigheder pr. automatik kan henvise en ung til visitationssamtale på mistanke om misbrug.

1.6.3 Afgrænsningen af målgruppen bør bevares

Der har været flere meldinger fra de myndigheder, Perron 3 typisk samarbejder med, angående målgruppen på Perron 3. Disse udmeldinger har gået på, at Perron 3 bør udvide sin målgruppe til at dække unge med andre primære misbrugsproblemer end hash (fx lightergas, ecstasy, alkohol, kokain).

Disse udmeldinger kommer på grund af en afmagt over, at der mangler en række tilbud til bestemte misbrugsgrupper.

Det er imidlertid vigtigt at påpege, at en del af succesen med selve forløbene på Perron 3 i høj grad skyldes en stor opmærksomhed omkring afgrænsning af målgruppen. En afgrænsning, som har betydet, at de unge har fungeret som et godt fællesskab og har kunnet støtte hinanden, fordi de har de samme problemer og behov. Det vil være en stor udfordring at inddrage andre med andre misbrugsproblemer.

1.6.4 Erfaringsopsamling

Der foregår ikke en systematiseret opsamling af viden i forhold til, hvad der siden hen sker med de unge, når de har forladt Perron 3.

Der er en viden om, hvorfor de unge til tider vælger at afbryde forløbet før tid, og hvordan de unge har det, når forløbet er gennemført. Der er desuden kontakt til enkelte af de unge, hvis det er noget, de unge selv ønsker. Og der er tilbagemelding fra samarbejdspartnere mv., om end disse tilbagemeldinger ikke er konsekvente.

Der bør derfor foretages en mere systematisk opfølgning på tidligere brugere og dokumentation af deres situation.

2 Perron 3 – et tilbud til unge hashmisbrugere

Misbrugscentret, Slagelse Kommune (tidligere Vestsjællands Amt) har med finansiering fra Socialministeriet udviklet et dagbehandlingstilbud til hashmisbrugere mellem 13 og 24 år.

Baggrunden for behandlingstilbuddet var, at Vestsjællands Amts Misbrugscenter oplevede en stigning i antallet af unge med hashmisbrug som hovedstof.

De unge er i en tidlig fase i deres misbrugskarriere, hvorfor det har været vurderet hensigtsmæssigt med udvikling af nye behandlingstiltag, som har fokus på de unges særlige problemstillinger og udviklingsmuligheder.

Der var fra starten et ønske om, at Perron 3 var et tilbud på dagsbasis placeret uafhængigt af øvrige tilbud til stofmisbrugere, som er placeret på Misbrugscentret. Her kommer bl.a. de garvede misbrugere af hårdere stoffer for at blive behandlet. De unge opfatter ikke nødvendigvis sig selv som misbrugere, og en placering af tilbuddet samme sted kunne risikere, at de unge havde vanskeligheder ved at se sig selv i et sådant miljø og få negativ indflydelse på de unge i forhold til misbrug og kriminalitet.

Samtidig var misbrugscentrene i det tidligere Vestsjællands Amt travlt optaget af at substitutionsbehandle de hårde misbrugere, og at der ikke var det fornødne overskud til at tage sig af de unge hashmisbrugere.

Projektet blev startet op i november 2005, hvor de første visiterende samtaler med unge blev gennemført. De første ansatte blev ansat i henholdsvis august og oktober 2005.

2.1 Formålet med Perron 3

Formålet er gennem et behandlingsforløb på 12 uger – 4 dage om ugen – at fastholde kontakten til unge med hashmisbrug og styrke dem i at opnå deres mål om stoffrihed. Det er hensigten, at forløbet også skal kunne omfatte selv de meget dårligt fungerende unge hashmisbrugere, hvis evner til at fungere i hverdagslivet er kraftigt forringede af et hashmisbrug.

Perron 3 er et dagbehandlingstilbud fra mandag til fredag og er placeret tæt på Slagelse Station. Stedet er fysisk beliggende adskilt fra Misbrugscentret. Dette er gjort ud fra overvejelserne om, at de unge forbinder Misbrugscentret som noget for “gamle og hærdede narkomaner”.

Der er ansat to "behandlere" på Perron 3 til tage sig af det pædagogiske arbejde i forhold til de unge og til at udføre opsøgende arbejde. I perioder er der indgået praktikanter fra pædagogseminarier. 1 gang om måneden eller efter behov har der desuden været tilknyttet en psykolog, som har talt med de unge individuelt.

Målgruppen for Perron 3 er unge mellem 13 og 24 år med hashmisbrug. Perron 3 har ønsket at dække alle unge inden for målgruppen i kommunerne under det tidligere Vestsjællands Amt. Den fysiske placering er i Slagelse Kommune.

De unge indgik oprindeligt i et hold med et behandlingstilbud på 12 uger, og startede alle på samme tidspunkt. Dette er i dag blevet ændret til, at der er løbende indtag på Perron 3. Dermed er det muligt at optage netop de unge, der føler sig parate til at arbejde med deres misbrug, og som ikke har behov for at vente. Forløbet er fortsat 12 uger, men der er mulighed for, at de unge kan blive længere, hvis det er nødvendigt.

Der er plads til 12-14 unge på samme tid, men det optimale antal afhænger i høj grad af, hvilke unge der kommer. Meget dårligt fungerende unge kræver mere fokus. For at behandlerne kan komme rundt om samtlige unge, ligger det optimale antal på omkring 8. Tilbuddet er rettet mod unge, der primært har et hashmisbrug. Misbrug af andre rusmidler som alkohol og andre sløvende eller stimulerende stoffer kan forekomme hos brugerne, men det er primært problemer med hashmisbrug, der er i fokus. De unge skal være bo-siddende i det tidligere Vestsjællands Amt.

Indhold og metode

I Perron 3 indgår de unge i et forløb, som bl.a. indeholder individuelle samtaler og gruppesamtaler, aktiviteter i og uden for Perron 3s lokaler samt læringsprocesser, hvor de unge forholder sig til deres liv generelt og deres hashmisbrug.

Udviklingsmålene er:

- At Perron 3 opleves som et velfungerende, stabilt og velbenyttet kursus/dagbehandlingstilbud til unge hashmisbrugere mellem 13 og 24 år.
- At de unge, som vælger at deltage i et behandlingsforløb, oplever at være på rette kurs i forhold til egne målsætninger om uddannelse, arbejde, sociale relationer, familie og ikke mindst i forhold til hashmisbruget.
- At arbejdet med de unge hashmisbrugere vil styrke samarbejdet mellem Misbrugscentret og Slagelse Kommunes nabokommuner.

2.2 Hvorfor Perron 3?

Formålet med de unges ophold på Perron 3 er at give de unge mulighed for forandring i forhold til deres hashmisbrug og deres liv generelt.

Det er vigtigt at understrege, at det primære formål med et ophold på Perron 3 ikke er, at den unge kommer ud af sit hashmisbrug, men derimod at den unge bliver bedre til at håndtere sit hverdagsliv. Derigennem antages det, at den unge enten vil nedtrappe eller helt komme ud af sit hashmisbrug. Hvis de unge får ændret deres hverdagsliv, forøges sandsynligheden for, at de kan komme ud af deres misbrug og derfra få taget fat om deres sociale problemer.

Det pædagogiske indhold bygger på den antagelse, at hvis de unge er glade for at gå på Perron 3, kan de motiveres til at ændre deres hverdagsliv og dermed deres forhold til deres hashmisbrug. Man håber ligeledes på en afsmittende effekt ved, at unge, der har gennemført forløbet på Perron 3, kan få andre unge med hashmisbrug i deres netværk til at møde op på Perron 3.

3 Målgruppen for Perron 3

3.1 Hvem kommer i Perron 3?

Perron 3 henvender sig til unge mellem 13 og 24 år, der har misbrugsproblemer, og hvor det primære stofmisbrug er hash. Kendetegnet for de unge, der er og har været på Perron 3, er, at de har et egentligt hashmisbrug. Der er tale om en målgruppe, der både omfatter unge, som har et "problematiske forbrug" i weekender og til fester, og unge, som har et risikoforbrug, der er tæt på at ende i et misbrug.

Hashmisbruget hos de unge er sjældent et isoleret problem, men optræder oftest som et problem sammen med en række andre sociale problemer.

Der findes ikke præcise opgørelser over, hvor stor den egentlige målgruppe for det tidligere Vestsjællands Amt er. Ud fra samtaler med misbrugscentre, fagfolk og de unge selv skønnes det, at målgruppen for hele det tidligere Vestsjællands Amt er på ca. 500 unge med et decideret hashmisbrug.

Nedenstående tabel viser en opgørelse over antallet af unge, der har været i kontakt med Perron 3.

Tabel 3.1: Opgørelse over unge, der har været i kontakt med Perron 3 opdelt efter køn og alder, og i hvilken udstrækning kontakten er foregået. Opdelt i to perioder

	1. periode: 1.11.2005 – 1.12.2006					2. periode: 1.12.2006 – 10.9.2007					I alt siden Perron 3 startede
	Drenge over 18	Drenge Under 18	Piger over 18	Piger under 18	I alt for perioden	Drenge over 18	Drenge Under 18	Piger over 18	Piger under 18	I alt for perioden	
Visitations-samtale – men ikke startet på Perron 3. ¹	Ukendt, men antaget til at være 5-10 unge					3	2	1	0	6	
Visitations-samtale og startet på Perron 3, men stoppet før tid. ²	ukendt	ukendt	ukendt	ukendt	ukendt	4	3	2	0	9	
Visitations-samtale og gennemført forløb						5	3	3	0	11	
	23	2	8	4	37	12	8	6	0	26	63

¹ Dækker bl.a. over, at de unge kan have misbrugs- eller andre problemer, der bør behandles andetsteds: fx hvis de har dobbeltdiagnose.

² Dækker bl.a. over, at de unge har fået job, har manglet motivation eller er flyttet. Det er sandsynligt, at de unge, der er stoppet før tid i et eller andet omfang, har fået udbytte af deres ophold på Perron 3.

Tabellen er inddelt i to perioder: Den første periode løber fra opstarten i november 2005 og frem til december 2006, hvor to tidligere medarbejdere blev afløst af to nye medarbejdere. Den anden periode løber frem til 10.9.2007, hvor indsamling af data til denne rapport stoppede. Interview med de unge og samarbejdspartnerne til Perron 3 er udelukkende blevet foretaget i anden periode.

De unges kontakt er opdelt efter, hvorvidt de har været til visitationssamtale, og om de har gennemført forløbet eller er stoppet før tid. De unge er for hver periode opdelt i fire grupper: drenge og piger – over og under 18.

I den første periode har der således været minimum 37 unge i kontakt med Perron 3. Hvor mange af disse, der har gennemført hele forløbet, er imidlertid uvist. Størstedelen af de unge har været drenge over 18 år. Der har været relativt få henvendelser fra unge under 18 år i denne periode.

I anden periode har der været 26 unge i kontakt med Perron 3. Blandt disse har der ikke været piger under 18 år. Ud af de 26, der har været til visitationssamtale, er 20 unge startet på Perron 3, og af disse har 11 gennemført, og 9 har af forskellige årsager valgt at stoppe inden de 12 uger. Frafald er ikke entydigt noget negativt. Unge, der undervejs i forløbet er tilbudt arbejde, har som regel valgt at stoppe på Perron 3, da de mener, at arbejdet vil give dem et indhold i hverdagen i stedet for hashen. Samtidig ligger der et ønske om at skjule for arbejdsgiveren, at de er i behandling.

For begge perioder gælder det, at langt flere drenge end piger tager kontakt til Perron 3 (45 ud af 63). Det er ikke nødvendigvis, fordi drengene er bedre til at tage kontakt, men som det fremgår af Sundhedsstyrelsens nyeste MULD-rapport³, kan 11 % af drenge i alderen 16-20 år betegnes som "aktuelle brugere" mod 5 % for piger i samme aldersgruppe. Betegnelsen "aktuelle brugere" dækker over brugere, der inden for den seneste måned har røget hash. At være aktuel bruger er ikke nødvendigvis det samme som misbruger, men det kan være med til at fortælle noget om kønsfordelingen.

I anden periode vides det med sikkerhed, at der kun har været 1 ganganger fra den første periode.

Samtidig gælder det, at størstedelen af de unge er over 18 år, når de tager kontakt til Perron 3 (49 ud af 63). Medarbejderne på Perron 3 oplyser, at det har vist sig, at meget få under 15 år har henvendt sig til Perron 3. Størstedelen af de unge, der henvender sig til Perron 3, er over 18 år. Dette forklares med, at de 13-14-årige sjældent har så massive problemer med hash, og de

³ Rheinländer, Thilde og Gert Allan Nielsen: *Unge livsstil og dagligdag 2006*. MULD-rapport nr. 6. Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen. Juni 2007.

res erkendelse af at være hashmisbruger kan være meget lav. Derfor er det i praksis de 15-24-årige, der henvender sig til Perron 3.

Det bliver desuden medgivet, at *hvis* en 13-årig misbruger henvendte sig til Perron 3, ville vedkommende sandsynligvis blive henvist videre til individuel rådgivning med Misbrugscentrets ungekonsulenter, da en 13-årig ville have svært ved at indgå i en gruppe med fx 20-årige.

3.2 Risikofaktorer

De fleste af de unge på Perron 3 befinder sig således typisk i aldersgruppen 18-22. De er typisk startet med at ryge hash i 13-14-års alderen. I begyndelsen har det været for sjov, men efterhånden er hashen blevet brugt til at fortrænge problemfyldte sider af hverdagen, dårlige oplevelser eller ren ked-somhed. Der kan være tale om forskellige risikofaktorer, der gør, at nogle unge frem for andre ender i et hashmisbrug. Typiske risikofaktorer for brugerne på Perron 3 er:

- Barndom med vold og overgreb.
- Familieproblemer (herunder skilsmisse og dårlig kontakt til forældre).
- Anbringelse uden for hjemmet.
- Kriminalitet.
- Manglende og dårligt socialt netværk.
- Andet misbrug af rusmidler.
- Dårlig skolegang.
- Psykiske problemer.
- Tidlig misbrugsdebut.

De unge fortæller, at de har haft svært ved at tale med deres forældre om problemer, og at de, efterhånden som misbruget har fyldt mere i deres hverdag, har begrænset eller helt har stoppet kontakten til familien. Dertil kommer, at forældrene ofte ikke har haft viden om de unges misbrug og heller ikke har lagt mærke til ændringer i de unges adfærd.

På den anden side har de unge forsøgt at skjule deres misbrug for forældrene, hvilket skaber yderligere distance mellem de unge og deres forældre. Forældrene risikerer helt at miste de unges tillid. De unge beskriver deres forældre som endnu en "kontrolinstans" ligesom skole og myndigheder, som de skal snyde sig forbi for at være i fred (og ryge hash).

"Det er utroligt, hvad man kan skjule, hvis man gør det rigtigt. Efter et stykke tid kan man ikke se, om man... så bliver man bare normal, når man er skæv. Så er man bare sådan hele tiden."

Har de unge fra Perron 3 været ramt af eller oplevet flere af risikofaktorerne, er det ikke nødvendigvis givet, at de udvikler et egentligt hashmisbrug. Typisk vil der være en række begivenheder, som får læsset til at vælte i ret-

ning af et hashmisbrug, hvor hashen bliver omdrejningspunktet i de unges hverdag.

Processen er ofte kendetegnet ved, at de efter nogen tid bliver integreret i et rygermiljø og mindre integreret i andre miljøer såsom uddannelses- eller arbejdsmiljøer, som det ofte viser sig, at de fravælger. Samtidig får de dårligere relationer til familie og venner uden for rygermiljøet.

De unge begynder i stigende grad at opleve en række fysiske og psykiske bivirkninger som en konsekvens af misbruget. Efter flere års misbrug ryger de unge typisk mellem 5 og 10 gram om dagen. De unge oplever, at hashen ikke længere giver den samme effekt som i begyndelsen. De ryger i højere grad for at undgå de negative sider af misbruget, og de har brug for at ryge større mængder.

Nogle unge oplever ofte at få nedture, tvangstanker, svigtende koncentrationsevne, dårlig hukommelse, og de bliver urolige og angste.

3.3 De unges situation inden Perron 3

De unges hverdag inden Perron 3 er oftest præget af, at der er byttet om på nat og dag. De oplever ikke, at de har noget meningsfyldt at stå op til. De har svært ved at sove. En af de unge på Perron 3 beskrev et dagligt ritual, der gik ud på, at vedkommende hver aften startede med at "powerryge" et par timer, inden han skulle sove, for at kunne falde i søvn.

Når de henvender sig på Perron 3, er de som regel nået frem til, at der skal ske noget nyt i deres liv, men de ved ikke nødvendigvis hvad, og hvorvidt noget nyt relaterer sig til deres "forbrug" af hash.

Selvom de unge oplever problemer i hverdagen, ser de ikke nødvendigvis hashen som en væsentlig del af problemet. Blandt de unge, der henvender sig på Perron 3, er det langt fra alle, der opfatter sig som misbrugere.

En af de beskrevne forventninger til Perron 3 har været at blive afklaret om, hvorvidt der tale om et egentligt misbrug. Andre forventninger har været, at de gennem et forløb får udstukket en række retningslinjer for, hvordan de kan trappe ud af deres misbrug.

Andre unge møder op uden forventning om, at de kommer ud af misbruget. De kan være mødt op for at tilfredsstille andre personer og er indstillet på at "snyde sig igennem", hvilket de har erfaring med fra andre tilbud.

En ung fortæller:

“Jeg tror, unge har svært ved at erkende, at de muligvis har et problem. Det havde jeg da svært ved. Hvis man ikke synes, man har et problem, vil man jo ikke søge hjælp. Der er også mange unge, der ikke vil have, at der er nogen, der skal komme og fortælle dem, at de har et problem. Mange unge vil helst selv finde ud af, om de har et problem eller ej. Jeg ved ikke, hvordan man skal hjælpe dem. Jeg ser i hvert fald på mine kammerater, at nogle af dem ikke vil indse det. Jeg vil ikke sige, at det er en fejl, når de kigger på sig selv. Jeg kan da tydeligt se, at de har et problem, men lige så snart man snakker om det, så rykker de væk.”

3.4 Visitation og hvor bliver de unge henvist fra?

De unge kan opdeles i to grupper: De, der selv møder op, og de, der er henvist andre steder fra.

Selv møderne har ofte hørt om Perron 3 gennem rygermiljøet, de sociale myndigheder, internettet eller informationsmateriale på skoler og offentlige institutioner. I andre tilfælde er det familie, kæreste eller venner uden for rygermiljøet, der har hørt om Perron 3, og som derefter retter henvendelse til den unge misbruger. I perioder har der været radiospots og annoncer i lokalaviser.

Unge misbrugere, der er henvist til Perron 3, kan komme fra rådgivnings- og misbrugscentre, SSP-konsulenter, de sociale myndigheder, Kriminalforsorgen (fx som led i en behandlingsdom). Desuden har der været eksempler på, at unge, der ikke har fungeret i deres uddannelse på grund af misbruget, sammen med uddannelsesinstitutionen har indgået aftale om, at den unge er startet på Perron 3, ellers ville den unge blive smidt ud fra sin uddannelse.

Når de unge eller fx deres sagsbehandler henvender sig, bliver der aftalt et tidspunkt for en visitationssamtale på Perron 3. Samtidig bliver den unge bedt om at redegøre for sit misbrug, og hvad vedkommende kan forvente af visitationssamtalen. Ved visitationssamtalen, som typisk er af en til halvdagen times varighed, bliver den unge kort introduceret til Perron 3 og de to medarbejdere på stedet.

I den forbindelse bliver de unge gjort opmærksom på, at det er suverænt Perron 3, der afgør, om den unge er egnet til at gå på Perron 3. Derudover indgår forventningerne til de unge omkring mødepligt, adfærd i forhold til de andre unge og medarbejderne, krav om deltagelse i aktiviteter og gruppesamtaler. Det forventes, at den unge skal arbejde for at blive fri af sit hashmisbrug, og at man ikke møder op påvirket. Der kan dog være behov for en nedtrapningsperiode i begyndelsen.

Dernæst fortælles, hvad Perron 3 kan tilbyde den unge i kraft af omsorg, støtte og hjælp til at nå sine mål. Efterfølgende bliver den unge bedt om at redegøre for egne forventninger til Perron 3. Dette sker ved, at Perron 3 stiller en række spørgsmål, der på forskellig vis skal give indtryk af den unges motivation.

Det er ikke nok, at den unge efter visitationssamtalen selv mener at være motiveret for at gå på Perron 3. Perron 3 skal desuden ligeledes være enig heri eller vurdere, at den unge kan motiveres relativt hurtigt. Der kan være flere forklaringer på, at en ung er blevet afvist. Der er blevet afvist unge bl.a. grundet manglende sociale kompetencer eller aggressiv adfærd. Det betyder meget, at den unge kan indgå i en gruppe med andre unge for, at forløbet på Perron 3 skal kunne fungere.

I andre tilfælde har det i forbindelse med visitationssamtalen vist sig, at hashmisbruget kun er sekundært. Et eksempel har været en ung mand, der røg hash, men som havde et langt alvorligt misbrug af stimulerende stoffer. Vedkommende havde henvendt sig til Perron 3, fordi hashen var blevet et problem for ham, hvorimod han ønskede at fortsætte sit primære misbrug af stimulerende stoffer.

Endelig er der tilfælde, hvor den unges skønnes at have behov for psykiatrisk hjælp. Der har været eksempler på, at unge med såkaldt dobbeltdiagnose er blevet afvist, fordi det blev vurderet, at de unge havde mere behov for psykiatrisk behandling end for misbrugsbehandling. Det skal bemærkes, at i et enkelt tilfælde blev en ung med dobbeltdiagnose alligevel vurderet egnet. I et andet tilfælde viste den psykiatriske lidelse sig først, da den unge inde i forløbet var trappet ned. Det hænger sammen med, at de unge bruger hashen som en form for selvmedicinering.

Det skal bemærkes, at Perron 3 som udgangspunkt ikke afviser unge, der møder op, og hvis de afvises, henvises de gennem Misbrugscentret videre til et andet sted.

Hvis de unge misbrugere efter visitationssamtalen selv vælger ikke at tage imod et tilbud om at komme på Perron 3, er det oftest, fordi det i løbet af samtalen er gået op for dem, hvor meget der kræves af dem i hverdagen, eller at de ikke er parate til at stoppe med at ryge hash.

Erklæres den unge egnet til at gå på Perron 3, kan den unge begynde med dags varsel.

3.5 Udfordringer i forhold til målgruppen

De unge kan have svært ved at møde op, fordi de er usikre på, hvad der skal ske, og de kan i værste fald falde fra, fordi de ikke klarer forløbet. De er vant til at flygte gennem hashen. Et tilbud uden hash, hvor de skal konfronteres med egne problemer og det liv, de har levet de sidste par år, kan være hårdt for de unge.

Misbruget og de unges til tider omtumlede hverdag betyder, at de unge er meget forskellige, når de starter på Perron 3. De unge vil stadig være en del af deres misbrugsnetværk, og de oplever, at det er svært at give slip på netværket og sætte noget andet i stedet.

De unge på Perron 3 lever typisk af kontanthjælp. Perron 3 kan indgå som et aktiveringsforløb. For andres vedkommende kan de være under uddannelse på en produktionsskole og dermed modtage SU, og hvor de er på skole om onsdagen, hvor Perron 3 er lukket.

At opretholde et misbrug på 5-10 gram om dagen er hårdt arbejde. Der skal måske skaffes 150-400 kroner om dagen. Lommepenge fra forældre kan for nogle unges tilfælde være et supplement, men en levevej med gæld til pusher og kriminalitet er ikke ualmindelig for de unge.

3.6 Hvem kommer ikke på Perron 3?

De unge, der kommer på Perron 3, udgør kun en mindre del af antallet af unge med hashmisbrug. Det er vanskeligt at sætte tal på omfanget af unge hashmisbrugere i det tidligere Vestsjællands Amt, men et meget forsigtigt gæt flere steder fra lyder som nævnt på omkring 500 unge. Sammenholdes dette tal med, at mindst 63 unge har rettet henvendelse til Perron 3 i løbet af knap to år, efterlader det indtrykket af, at der må være en betragtelig gruppe unge hashmisbrugere, der falder ind under målgruppen, men som af forskellige årsager vælger ikke at komme på Perron 3.

Fælles for de unge, der kommer på Perron 3, er ud over deres misbrug, at det kun er få, der har henvendt sig frivilligt. Det har i større eller mindre grad været familie, venner, kærester eller sociale myndigheder, der i sidste ende har presset på. På det tidspunkt, hvor de unge er ankommet til Perron 3, har de haft et dagligt misbrug på mellem 5 og 10 gram hash. De har færdes i belastede miljøer, og de har gennemgående været ”langt nede”. Men de er næsten alle kommet, fordi netop andre i et eller andet omfang har taget det endelige initiativ til handling.

De unge er blevet udspurgt om deres misbrugsnetværk, og i den forbindelse er det blevet drøftet med de unge, om dele af dette netværk kunne tænkes at komme på Perron 3. Det står klart, at der er en gruppe unge misbrugere, der

enten nægter at erkende at have egentlige problemer og/eller mangler opbakning fra familie eller andre voksne. Det er opfattelsen, at denne gruppe vil være særdeles vanskelig at motivere til tage kontakt til Perron 3. Denne opfattelse deles ligeledes af Perron 3 og samarbejdspartnerne.

Andre unge hashmisbrugere har erkendt, at de har et problem, men hvor de af forskellige årsager har svært ved at tage skridtet fuldt ud til at komme videre. De ved simpelthen ikke, hvad de skal gøre. Dette kan ofte handle om, at de ikke kan overskue konsekvenserne af at holde op, og hvad de selv skal gøre for at holde op, selvom de udmærket kan se, at de har brug for, at der "sker noget nyt".

4 Indhold og metoder i Perron 3

4.1 Indhold i tilbuddet til målgruppen

Da Perron 3 startede foregik forløbet over 12 uger – 4 dage om ugen. Forløbet var opdelt i 3 perioder af forskellig varighed og forskellige tidspunkter for, hvornår de unge mødte på Perron 3:

- Motivationsperioden i uge 1-3. Mødetidspunkt er 10-14.
- Fordybelsesperioden i uge 4-9. Mødetidspunkt er 9.30-15.
- Fremtidsperioden i uge 10-12. Mødetidspunkt er 9-15.

Motivationsperioden sigtede mod, at den unge skulle opstille mål og fastholde sin motivation. Den unge skulle vænne sig til at have en struktureret dagligdag. Den unge skulle introduceres til akupunktur for at få dæmpet sine abstinenser. Abstinenserne forsvandt efter denne periode. Endelig skulle den unge lære de andre unge på Perron 3 at kende.

Fordybelsesperioden blev brugt til at gå i dybden med den unges ønsker, ressourcer og mål i livet. Der blev desuden arbejdet på forskellige projekter.

Fremtidsperioden skulle forberede den unge til at komme videre. Den unges mål blev konkretiseret, og der blev udarbejdet en plan for realiseringen af målene.

Ovenstående opdeling i perioder blev ændret, da Perron 3 fik løbende indtag i stedet for faste indtag. I dag er perioderne integreret i forløbet således, at unge, der kun har været kort tid på Perron 3, kan fungere side om side med unge, der har været der i længere tid. Som en sidegevinst vil de "erfarne" unge kunne hjælpe og støtte de nytilkomne og virke som forbilleder. Samtidig kan de erfarne unge sammenligne sig med de nytilkomne og resultaterne af at gå på Perron 3.

Formålet med forløbet er at fastholde kontakten til de unge hashmisbrugere og styrke dem i at opnå deres mål om stoffrihed. Samtidig skal forløbet kunne fungere selv over for unge hashmisbrugere, hvis evner til at fungere almindeligt er kraftigt forringet af et hashmisbrug.

Ideen med et 12-ugers forløb er startet efter inspiration fra svenskeren Thomas Lundquist samt andre lignende behandlingsforløb i Danmark, der handler om dagligt fremmøde, løsningsfokuseret korttidsterapi, gruppesamtaler, fælles madlavning og spisning, aktiviteter og to behandlere af hvert sit køn.

Der er ansat to medarbejdere af hvert sit køn på Perron 3 til det socialpædagogiske arbejde i forhold til de unge og til at lave opsøgende arbejde. I pe-

rioder er der indgået praktikanter fra pædagogseminarier. Der er desuden tilknyttet en psykolog, der kommer en gang om måneden eller efter behov.

4.2 Metoder

Gennem forløbet i og uden for Perron 3s lokaler lærer de unge at forholde sig til deres liv generelt og deres hashmisbrug. Dette sker primært gennem gruppe- og individuelle samtaler.

Der er stor forskel på, hvor belastede de unge er i forhold til at få hverdagen til at fungere. De unge kan have behov for elementære ting som at gå i bad, vaske tøj, købe ind, lave mad og gå i seng til tiden.

Andre unge har mere brug for at lære at styre deres økonomi, overholde aftaler, få sig en kæreste og være sammen med andre mennesker uden, at det handler om hash.

De unge kan have svært ved at koncentrere sig i længere tid. De har brug for andet end blot at tale sig ud af deres problemer. Derfor foregår der en lang række andre aktiviteter på Perron 3, hvor de unge kan fordøje de nye indtryk fra samtalerne, hvor de kan slappe af, hvor de kan være kreative, og hvor de kan bruge deres krop.

4.2.1 Samtaler

To gange om ugen er der gruppesamtaler. Samtalerne foregår i grupper på højst 7 unge. Det er desuden muligt at lave individuelle samtaler, hvis den enkelte har lyst eller behov for det. Gruppesamtalerne er til for, at de unge ikke føler sig alene med deres problemer, men at der er en gruppe af lige-sindede, der kan støtte dem. Desuden kan det vise sig, at unge får mere indsigt i deres egen situation ved se på andre unges situation.

Behandlingsmetoden – eller tilgangen til at være sammen med de unge – er den løsningsfokuserede korttidsterapi, hvor det handler om, at behandleren er et skridt bag den unge, så det er den unge selv, der definerer, hvad vedkommende vil. Det er den unge selv, der skal nå frem til en løsning, og ikke behandleren. I samtalerne søges der efter løsninger, og hvad der har virket hos den unge. Det er hensigten, at der fokuseres mindre på det, der fungerer dårligt, og at der i stedet fokuseres på løsninger.

Som udgangspunkt er de unge eksperter i eget liv, dvs. de sidder selv inde med løsningerne. De bliver under samtalerne bedt om at forholde sig til deres problemfyldte hverdag: Er der undtagelser, er der perioder, der har fungeret godt, og hvad har de så gjort. Der er tilfælde og perioder, hvor unge har meget svært ved at mønstre et fremadrettet perspektiv, eller som ikke kan kapere at tænke i de baner. I så fald forsøges der med mere problemorienterede spørgsmålstyper.

På baggrund af de løsningsfokuserede samtaler opstiller den unge sine mål. Målene bliver skrevet op på plancher og løbende taget op, så målene hele tiden er nærværende for den unge. Eksempler på mål for de unge er:

- Nedtrapning af hash.
- Stop for andre stoffer.
- Komme af med nedture.
- Snakke ordentligt med forældre.
- Undgå at blive misforstået.
- Komme i gang med at tegne/male.
- Blive bedre til at koncentrere sig.

Ofte ændrer de unge mål i takt med erkendelsen af deres problemer i forhold til hashmisbruget.

Det er vigtigt at understrege, at målet for de unge ikke blot er at holde op med at ryge hash. Målene kan spænde bredt lige fra at lære at nyde naturen, at få en uddannelse, få bedre forhold til kæreste eller bedre relationer til familie og venner. Disse mål vil typisk være nemme for de unge at opstille, og de kan tilmed have prøvet det før. Problemet for de unge er, at de har vanskeligt ved at overskue, hvordan de opnår målene. Sigtet med den løsningsfokuserede samtale er at gøre de unges mål mere overskuelige. Hvis den unge ikke oplever fremskridt i forhold til sine mål, bliver målene som regel revurderet.

4.2.2 Akupunktur

Akupunktur er et fast tilbud i på Perron 3. De unge får tilbudt akupunktur til at dæmpe uro, søvnproblemer og "tankemylder", som kan være reaktioner hos de unge, når hash nedtrappes.

4.2.3 Kost

Der er fælles morgenmad og frokost hver dag. De unge er på skift ansvarlige for indkøb og tilberedning. Ved fællesspisningerne er samtalerne mere løse og afslappede. Mange af de unge har spist dårligt, og det er vigtigt, at de forholder sig til madlavning og sund kost. En kok udefra kan være med til at rådgive de unge.

4.2.4 Idræt

To gange om ugen dyrker de unge idræt uden for Perron 3s lokaler. Idrætten handler om, at de unge skal være sammen med andre unge uden hashen som omdrejningspunkt. Idrætsformerne varierer alt efter behov, og hvad der er muligt.

4.2.5 Andre aktiviteter

Ud over de faste aktiviteter bliver der hygget om de unge med film og ture ud af huset. Dertil kommer en række projekter, hvor de unge fx kan lære at designe hjemmesider, lave film, spille musik etc. De unge deltager videst muligt i planlægningen. Omdrejningspunktet er, at de unge skal føle sig

trygge og ikke mindst lære at slappe af. Når de unge begynder at nedtrappe deres misbrug, kan de opleve en uro i kroppen. For at modvirke denne uro bliver der lavet afspændings- og afslapningsøvelser.

De unge har som regel levet et meget inaktivt liv, hvor de ikke har lavet meget andet end at ryge hash og "sumpe", og gennem de mange aktiviteter kommer de langt væk fra deres tidligere aktiviteter.

4.2.6 Personlig tid

Her får den unge mulighed for at fordybe sig i et selvvalgt område, hvilket kan handle om at undersøge muligheder for studie, beskæftigelse, bolig eller blot slappe af med de andre unge.

De unge fører hver dag dagbog. Derigennem får de et redskab til undervejs i forløbet at huske, hvad de har lavet, og hvilken situation de har befundet sig i, og dernæst muligheden for at reflektere over deres forløb fra begyndelse til afslutning.

4.2.7 Pårørendeaftener

Da de fleste af de unge misbrugere har anstrengte forhold til deres familie, afholdes der løbende pårørendeaftener på Perron 3. Det er erfaringen, at unge, der støttes af deres pårørende, har væsentligt nemmere ved at nedtrappe hashmisbruget og komme videre i livet.

Til pårørendeafgørelserne informeres de pårørende om Perron 3 og unges hashmisbrug generelt. De pårørende har ofte meget ringe kendskab til hashmisbrug og dets konsekvenser. De kan være meget fokuseret på lige netop de unges misbrug og ikke, at der kan være bagvedliggende problemer. Endelig er der pårørende, som aldrig har lagt mærke til misbruget, og hvor det er kommet som et chok at opdage det.

De pårørende lærer om, hvordan de kan støtte den unge i behandlingen og få lettere ved at tale med den unge uden, at der fokuseres på hashen. Ofte opfatter de unge deres forældre som kontrollerende og kritiserende og uden fornemmelse for deres problemer. Det er i særdeleshed vigtigt, hvis de unge føler skyld og skam over for deres familie. Derfor er det vigtigt, at de pårørende giver plads til nærvær og ikke kun fokuserer på, hvor meget den unge har skåret ned på sit misbrug – en konfrontation, der er vanskelig for den unge at håndtere. Den unge kan have brug for at foretage sig ting sammen med familien, der ikke handler om, hvorvidt han ryger eller ikke ryger.

Som et supplement til pårørendeafgørelserne modtager de pårørende informationsmateriale om unges hashmisbrug.

4.3 Normer og regler på Perron 3

Når de unge er uden for Perron 3, må de unge godt fortælle andre unge om, hvad der foregår på Perron 3, men de har tavshedspligt om, hvad de andre unge på Perron 3 fortæller.

En ung fortæller:

“Når der er flere unge, der står i en flok og snakker om det samme stof, og hvordan det virker, og hvilken følelse man får af det, og hvor god virkning det har, så får man selv lyst til at ryge. Alle har været klar over, at man ikke skal snakke positivt om stoffer, for så hjælper det faktisk ikke noget at gå heroppe.”

Når der starter unge på Perron 3, er det op til dem selv at fortælle, hvorfor de er på Perron 3.

Når de unge opholder sig på Perron 3, er det ikke tilladt at ryge hash. Hvis de unge falder i uden for Perron 3, bliver der taget fat om det på en ikke-fordømmende måde. Det accepteres, at de unge netop er misbrugere, og at der er en forklaring på, hvorfor de er på Perron 3. De unge skal have tillid til, at de til enhver tid kan komme og fortælle om deres problemer, herunder tilbagefald. Dette passer samtidig til formålet for Perron 3, hvor de unge skal blive bedre til at fungere i hverdagen og ikke nødvendigvis blive fri af hash.

“Sådan er det ikke her, for her er ikke rigtig nogle regler for, hvordan tingene skal være. Det er op til hver enkelt person. Det synes jeg er det fede, for det hjælper en rigtig meget, at der ikke er standarder, du skal følge, det er bare dig selv, du skal kæmpe med. Det er det, der hjælper en – det har i hvert fald hjulpet mig.”

5 Hvordan går det brugerne?

5.1 De unges forventninger til Perron 3

De unges forventninger til et tilbud som Perron 3 giver et billede af de unges motivation. Hvorfor henvendte de sig, og havde de viden om, hvad det indebar at søge om hjælp til deres problemer? Samtidig kan de unges forventninger give et indtryk af, hvorvidt der er overensstemmelse mellem formålet med Perron 3, og hvorfor de unge henvender sig.

Når de unge beskriver deres forventninger til forløbet, da de startede på Perron 3, er der det fællestræk, at de gerne vil blive fri af hashen. Hvis de har haft andre forventninger, er det svært for dem at erindre dem. De husker mest, at de var usikre over for, hvad der skulle ske,

“Jeg forventede at finde ud af, om jeg havde et misbrug, eller om det var noget, jeg bare gjorde eller hvorfor. Jeg forventede, da jeg startede, næsten, at de kunne sige mig, sådan og sådan og sådan skal du gøre, så er du fri.”

Der har også været unge, der ikke havde nogen forventninger.

“Jeg havde ikke rigtig nogen forventninger. Jeg havde regnet med, at det var ligesom på sygehuset, hvor jeg bare kunne snyde dem og stadig køre den gamle stil. Men det kan du sgu ikke, så ryger du ud.”

De unge fortæller om den usikkerhed, de oplevede, da de startede. En usikkerhed omkring, hvad der nu skulle til at ske.

“Jeg var ikke helt sikker på, om det var noget for mig. Jeg er altid lidt usikker. Og så fordi jeg ikke helt vidste, om jeg skulle i behandling, eller hvad jeg skulle.”

En af de unge fortæller om sine tanker lige efter visitationssamtalen og dagen, inden han startede:

“De spurgte, om jeg selv var parat til det. Jeg snakkede dem nok bare lidt efter munden dér, jeg ville sgu gerne bare hjem. Jeg gider ikke rigtig det her, men jeg havde ikke noget valg. Jeg synes egentlig også, de virkede meget fornuftige. Jeg tænkte, det bliver nok fedt nok, men det bliver nok også svært at stoppe, fordi det nok også er mange af mine venner, jeg skal stoppe med at se. Ja, det har jeg jo aldrig rigtig tænkt på – at stoppe med at se mine venner.”

De unges forventninger, når de starter på Perron 3, handler først og fremmest om selve deres hashmisbrug. De kan være usikre på, hvad hashmisbruget har af konsekvenser for deres liv, og hvad der skal ske, for at hashmisbruget kan stoppes. Og de kan sågar være i tvivl om, hvorvidt der er tale om et egentligt misbrug.

De henvender sig ikke for at få hjælp til deres sociale problemer, som ligger bag deres misbrug. De henvender sig, fordi de kan se, at deres hashmisbrug medfører en række sociale problemer og fysiske og psykiske bivirkninger. Derfor bliver hashen omdrejningspunktet for deres henvendelse.

5.2 Dagligdagen på Perron 3

Dagligdagen for en ung misbruger kan forekomme kaotisk. Der er sjældent forskel på nat og dag, og eneste element i døgnrytmen handler om hashen. Det er vigtigt for de unge, at de får genoprettet en døgnrytme, hvor de står op morgen, får mad i løbet af dagen, får ryddet op, møder op i skole eller på arbejdsplads etc. Dette fordrer, at de unge har noget at tage sig til i løbet af dagen og oplever, hvordan det er at leve i en struktureret hverdag.

De unge beskriver en typisk dagligdag på Perron 3 forskelligt, fordi der er stor forskel på dagene.

“Vi kommer herop, så starter vi med morgenmad, sidder og snakker lidt. Så kan det være, vi tager ud og træner. Vi har et trænings- og motionscenter, det, synes jeg også, er meget rart. Så kommer vi ud og får rørt os lidt. Fredag kan det være, vi tager et eller andet sted hen og spiser, eller tager ud i en skov og går lidt. Det er meget hyggeligt.”

Fællesspisningerne ligger helt fast for de unge og er noget, de kan forholde sig til.

“Vi startede med at spise morgenmad. Så lavede vi et eller andet. Det var forskelligt. Vi tog ud og trænede. Et eller andet. Alt sådan noget. Så spiste vi frokost, og så gik vi hjem.”

Fælles for de unge er, at de ved, hvad der skal ske i løbet af dagen. De taler ofte om måltiderne, og hvor rart det er at få god mad. De unge virker desuden glade for at lave andre aktiviteter end gruppesamtalerne. Der tænkes først og fremmest på fitnesscentret, hvor de unge er kommet. De har været glade for både at røre sig og komme ud af huset.

En ung pige forklarer, hvorfor hun synes, aktiviteterne har været vigtige:

“Jeg synes, det er vigtigt at komme ud, for når man ryger, så sidder man for det meste bare derhjemme.”

Samme pige fortæller om nogle meditative øvelser, der har fundet sted på Perron 3: *“Det har været rart at kunne tænke på andre ting, og ikke mindst det at tænke på rare ting.”*

Om de samme øvelser fortæller en anden ung mand: *“... ellers tager vi på drømmerejser. Det er sådan noget rimeligt syret noget, hvor man lægger sig ned, så siger hun [medarbejder på Perron 3] alle mulige ting, og så skal*

man bare ligge og høre på musik og sådan noget, det er meget fedt, det er rimeligt vildt. Det virker sgu, i mit hoved. Det gør et eller andet. Men jeg kan ikke helt sætte fingeren på det, men det hjælper.”

De unge oplever, hvordan en dagligdag fungerer. De møder om morgenen, udfører dagens program og går hjem om eftermiddagen. Deres dagligdag får et indhold. Udover at forholde sig til deres misbrug og problemer lærer de om basale redskaber til at klare hverdagen såsom at vaske tøj, købe ind, lave mad, skrive ansøgninger og andet, som kan hjælpe dem med at få styr på deres hverdag og komme videre.

5.3 “Den sociale behandling” på Perron 3

En af barriererne for at komme ud af deres misbrug er, at de unge ikke selv opfatter, at de har et misbrug og derfor ikke har brug for behandling. De forbinder behandling med sygdom, eller noget man gør ved hårde stofmisbrugere.

Når de unge fortæller om Perron 3 bruger de ikke ord som “behandlingssted” eller “behandling”. På spørgsmålet om, hvorvidt Perron 3 virkede som et behandlingssted, svarer en ung mand:

“Nej, det synes jeg egentlig ikke, at det gjorde. Jeg har jo hørt om døgnbehandlinger, men det var det slet ikke.”

Selvom de unge ikke opfatter Perron 3 som et sted, hvor de bliver behandlet, kan de dog godt beskrive, hvad det er, som Perron 3 kan tilbyde dem i forhold til, at de kan komme ud af deres hashmisbrug. Der, hvor de unge kan mærke, at det rykker i deres liv, er ved samtalerne. Det er dem, de lægger vægt på, når de skal beskrive, hvorfor de kommer på Perron 3. Det er til samtalerne, at de kan få løsnet op på de problemer, de går og gemmer på, og som kommer op, hvis ikke hashen er der.

“Den første uge jeg startede heroppe, der var jeg sådan lidt, at der gad man ikke rigtig mere. Men efter en uge har man også fat i nogle flere ting. Der begynder man at forstå tingene lidt, når man kan se det fra en anden vinkel. Det er meget godt. Det hjælper de med. Allerede anden uge havde jeg fået en anden tankegang. Det har hjulpet mig meget i hvert fald at gå hernede. Jeg har prøvet at være et andet sted. Det var misbrugscentret på sygehuset. Det hjalp ikke en skid. Man var der to gange om ugen, og man var der en halv time til en time, så det hjalp overhovedet ikke. Det her synes jeg virker godt, fordi man er her så mange dage, som man er.”

De unge kan ikke nødvendigvis forklare, hvad der helt præcist sker for dem, men blot at det sker.

En tredje ung mand fortæller om, at han i starten var meget træt, når han havde fri:

“Ja, der foregik rigtig meget oppe i hovedet. Nogle af de første dage, der havde vi sådan nogle hold, der var glade. Hvor man skulle lære at være glad og tage tingene med et smil. Det smittede også lidt af, lige pludselig da jeg sad i bussen på vej hjem, så flækkede jeg bare af grin over ingenting, alle folk sad bare og kiggede på mig. Det var virkelig mærkeligt. Det var meget fedt, syntes jeg.”

De har tillid til at sidde i en gruppe med andre unge og tale om deres problemer. De har ikke svært ved at følge med.

“Så det var mest gruppesamtaler, vi kørte, men var okay. Det var lidt mærkeligt. Jeg var ikke vant til sådan noget. Man skal bare lige vænne sig til det.”

De unge fortæller, at de føler sig trætte, når der har været gennemført samtaler på Perron 3, fordi der bliver sat mange tanker i gang.

“Jeg synes, samtalerne kommer sådan meget passende. Så går der et stykke tid, hvor man laver nogle aktiviteter, og så fortsætter man med en samtale, og det passer meget godt.”

Det er vigtigt for de unge, at de er flere unge samlet på samme tid. Det giver en dårlig stemning blandt de unge, når der er højt fravær. I så fald må aktiviteter som gruppearbejde, samarbejdsøvelser og andre sociale lege aflyses, og så falder motivationen. De kan godt lide individuelle samtaler, men det er først og fremmest gennem de fælles samtaler og aktiviteter, at de oplever fællesskab.

“Det, at det kun var mig, fik vi vendt til noget positivt, for så får man jo mere opmærksomhed. Enkeltsamtalerne var lidt svære i begyndelsen, for så skal man bare sidde der helt alene og være på, men så slipper man da for altid at høre på de andre.”

5.4 De ansatte på Perron 3

Når de unge er blevet bedt om at fortælle, hvad de synes om Perron 3, er det som regel forholdet til medarbejderne, der først bliver omtalt. For de unge kan medarbejderne i nogen tilfælde være de eneste voksne, som de unge har at støtte sig til i hverdagen. Og det er over for medarbejderne, at de unge skal vende deres problemer og modtage den hjælp og støtte, som det ikke lykkedes for andre voksne at give. Medarbejderne er derfor afgørende for, at de unge får et positivt forløb på Perron 3.

“De er gode til at finde på noget at lave. Lige pludselig finder de på forskellige ting. Fx at vi en dag skulle lave en appelsinkanon, som vi gik og skød med i midten af byen. De appelsiner, de flyver langt.”

De unge oplever, at der bliver taget hånd om dem. Medarbejderne bestræber sig på at lytte og interessere sig for deres hverdag. De har viden om unge og ved, hvad det vil sige at ryge hash og have et misbrug.

“Jeg har haft meget personligt arbejde, og det er der nok stadig. Men de kommer hele tiden med input og ting, man kan bruge, det er meget rart. Når man kommer herude, føler man ikke pludselig, at man bliver efterladt et sted, man bliver hele tiden hevet med op, og hele tiden snakket med, så man ikke synker i.”

I mødet med medarbejderne bliver de unges hverdagsliv og problemer anerkendt.

De unge får opmærksomhed og tillid fra medarbejderne på en måde, som de ikke har oplevet så ofte i løbet af deres liv.

“Det er lige meget, hvem man går til. Man føler virkelig, at man har deres tillid, og så kan man snakke om alt. Jeg synes, det er meget rart.”

De unges hverdag kan i perioder være hård, og det er ikke altid, at den enkelte har overskud til at tale om problemer i længere tid ad gangen. Derfor synes de unge godt om, at der bliver tilføjet humor undervejs.

5.5 Hvad synes de unge om de andre unge på Perron 3?

De unge oplever, at det at være sammen med andre med de samme problemer giver dem en følelse af at være i samme båd og giver en følelse af, at de kan være til gavn for hinanden. Derudover udvikler samværet sig for nogen til nye netværk, som de kan falde tilbage på, både under og efter Perron 3.

“Jeg synes, det er rart med andre unge på nogenlunde samme alder. Så har man nogen at snakke med, som måske har haft det på en anden måde, så kan man snakke om, hvad der hjalp en. Eller hvis der er en person, der har et problem, og vi sidder i en gruppe, så kan man prøve at hjælpe til, hvis man ved noget. Vi støtter meget hinanden.”

De unge har brug for nye netværk, som kan træde i stedet for og erstatte deres misbrugsnetværk. På Perron 3 får de unge muligheden for at skabe nye netværk uden misbrug som omdrejningspunkt.

“Det kan godt være lidt kedeligt, når vi kun er os to. Men så får vi så også mere tid. Men det bliver fedt, at der begynder en ny på mandag, det er jeg da glad for. Få nogle nye at snakke med. Det er sjovere, når man er lidt flere unge.”

De unge kan godt lide, at der er andre unge på Perron 3. De unge fortæller om hinanden og om det sammenhold, de har på Perron 3. Sammenholdet

giver dem støtte og fornemmelse af ikke at være alene. De bryder sig ikke om at være alene på Perron 3, for selvom de unge kan gå til medarbejderne, er det opfattelsen, at de unge oplever det mere ligeværdigt at tale med hinanden. Det har de brug for.

“Lige pludselig kom der nogle stykker. Det var meget godt. Det var nemlig “steneren” bare at sidde og glo alene. Ham den ene, der kom, han var meget cool. Ham kunne jeg godt snakke med. Jeg var lidt længere fremme end ham, så jeg tog mig af ham i begyndelsen. Vi snakkede bare. Stille og roligt. Om hvad vi havde lavet i weekenden.”

“Det er meget rart for de personer, der er heroppe, fordi vi alle er opmærksomme på hinanden og tænker meget på, hvis der er en der mangler.”

Det, at de unge indgår i et fællesskab, hjælper dem gennem forløbet, fordi de kan støtte hinanden. De bakker op om det ikke at tale om stoffer for at undgå, at det fylder for meget.

“Det fungerer godt. Det er ikke sådan noget med, at man skændes. Man har et godt forhold til dem heroppe, fordi man er i den samme situation.”

Udgangspunktet for, at de unge på Perron 3 kan skabe nye netværk er:

- at deres primære misbrug er hash
- at de ligger aldersmæssigt tæt på hinanden
- at de oftest har de samme typer baggrundsproblemer
- at de ofte har oplevet de samme negative sider af misbruget
- at de ønsker at komme ud af deres misbrug
- at de har et misbrugsnetværk, som er et problem
- at de benytter samme dagtilbud, hvor de taler åbent om deres liv.

Med Perron 3 får de unge mulighed for at øve sig i at skabe og indgå i nye netværk.

5.6 Hvilke ændringer mærker de unge?

Når de unge begynder på Perron 3 og nedtrapper deres misbrug, begynder der at ske en række ændringer. Ændringer som de bliver nødt til at forholde sig til. Samtidig skal de give deres liv et andet indhold og tage stilling til, hvad de vil med deres fremtid.

“Hele ens livsstil er bygget op om hashen, så hvis hashen forsvinder, så skal man finde noget andet at tage sig til. Det er lidt svært, fordi man egentlig ikke føler, at man kan finde ud af andet end at ryge.”

De unges liv generelt

De unge fortæller om de generelle ændringer i deres liv efter, de er startet på Perron 3.

En af de unge, som tidligere har gået på Perron 3, tager i dag rundt og fortæller om sit tidligere hashmisbrug:

“Det er sgu meget fedt. Jeg har det meget godt bagefter. Så kan man også ligesom høre, hvor fucked up man ligesom har været. Også når man fortæller, så sidder de [tilhørerne] bare med åben mund og glor underligt. De taber munden. Egentlig synes man jo ikke selv, det er noget vildt. Man er vant til det. De stiller fandeme mange spørgsmål. Det er helt vildt. “Hvorfor stoppede du ikke bare?”. Ja, det kan man næsten ikke svare på. Det kan man ikke.”

Hverdagen

Det er ikke mindst hverdagen, der ændrer sig for de unge. De får struktur på deres hverdag, og der sker så mange forskellige ting. Det betyder, at hashen fylder mindre og giver dem tid og rum for at tænke på andre ting.

“Jeg har fået meget mere ud af hverdagen nu. Jeg vågner automatisk tidligere og har mere lyst til at lave noget, gå ud og spille fodbold med kammerater eller fiske eller sådan, det har jeg fået meget mere lyst til nu.”

“Jeg ser mere frisk ud. Jeg er begyndt at bekymre mig om andre ting og sager, og bekymre mig mere om mig selv og ting og sager i nærheden. Jeg er blevet mere frisk og mere aktiv.”

“Jeg kan godt blive lidt rastløs. Det kan jeg også mærke på mig selv. Jeg var oppe og køre hele tiden. Jeg skal bare lave et eller andet hele tiden. Sådan var det ikke før i tiden, der lavede man så lidt som muligt. Sov det meste af dagen – nu sover jeg ikke ret meget, kun når man skal sove.”

Fysiske ændringer

Søvnproblemer går igen hos dem, der har stoppet med at ryge fra en dag til en anden, og hvor de ikke længere har hashen som “sovemedicin”.

“Dengang jeg startede på Perron 3, så sov jeg bare ikke. Så var jeg helt smadret hele dagen. Men det var bare at tage det i stiv arm. Det kom sådan langsomt. Det blev bedre og bedre. Så kunne jeg sove tidligere og tidligere. Det var tit, at jeg gik i seng klokken 12, og så faldt jeg i søvn klokken 4. Og så skulle jeg op igen klokken halv 9. Jeg har aldrig haft problemer med at komme op til tiden. Det var bare at vælte ud af sengen og hoppe i noget tøj. Så en tandbørste i munden og af sted.”

De, der har haft søvnproblemer, har fået tilbudt akupunktur. Akupunktoren har hjulpet dem til at falde i søvn.

Andre kan beskrive de bivirkninger, de havde, da de røg, og som langsomt er forsvundet med Perron 3. Det drejer sig om tvangstanker og ikke mindst nedturene, hvor de har været deprimerede og angst.

Netværk

De unge kommer også ind på, hvordan de har håndteret det at gå på Perron 3 og i et eller andet omfang stadig have rødder i et misbrugsnetværk. Det er ikke alle unge, der stopper kontakten til netværket. De unge har svært ved at sige fra, når de tilbydes hash i netværket, og det kan virkelig være svært at forlade netværket. Men de unge kan godt se, at hvis de ønsker at stoppe med at ryge hash, så må "misbrugsvennerne" vælges fra.

De unge begynder også at sammenligne sig med de andre unge i misbrugsnetværket. De kan godt se, at de selv er kommet videre, og at deres tidligere venner står stille i misbruget. Det bliver nemmere for de unge bevidst at lægge afstand til deres misbrugsnetværk. De synes imidlertid, at de mangler at sætte noget i stedet.

"Ja, der er der stadig nogen af dem, der ryger. Altså... dem snakker jeg ikke rigtig med så meget mere. Så 90 % af min vennekreds ser jeg ikke mere. Det kom et stykke tid efter, og også mens jeg var deroppe [På Perron 3]. Det var da også hårdt at miste vennerne. Jeg ved ikke, hvad fanden jeg skal lave. For det meste sidder jeg bare foran computeren og "stener"."

En ung pige fortæller, hvordan hun har afbrudt forbindelsen til hele sin vennekreds af hashmisbrugere, men at hun nu føler sig meget ensom: "*Hvis jeg skal ud af det, så er det også nødvendigt, at de er ude af mit billede*". Hun fortæller desuden, at den kæreste, hun har, er den kæreste, hun har taget mange stoffer med. Ham har hun ikke ønsket at afbryde forbindelsen til: "*For hvem har jeg så tilbage?*".

De unge kan på den ene side opleve at høste anerkendelse i deres misbrugsnetværk for, at de går på Perron 3. Anerkendelsen går først og fremmest på nedtrapningen og ikke på de bagvedliggende problemer, som de unge arbejder med.

"De synes, det er flot klaret af mig. Det har de i hvert fald sagt til mig. Så der er ikke noget der. Det er bare lidt svært at more sig sammen med dem, når de ryger hele tiden. Vi har ikke rigtig nogle ting at snakke om, så jeg er mest bare derhjemme nu. Det er også lidt kedeligt i længden."

På den anden side kan de unge blive frustreret over, at de selv har svært ved at overbevise de andre unge i misbrugsnetværket om det negative ved misbruget og det positive i at holde op.

"Jeg ser dem ikke så meget mere, kun lige sådan lidt i weekenderne. Det er også dem selv, der ikke gør noget. Så er jeg også bare sådan lidt - fuck jer."

Forholdet til familien

Familien betyder meget for de unge. Forholdet til familien har som regel været dårligt inden misbruget, og misbruget har ofte ført til en forværring af forholdet.

Det betyder meget for de unge, at der et eller andet sted er en familie, der holder af dem. Derfor er det vigtigt for de unge, at de får taget initiativ til at genoprette kontakten og tilliden til familien.

Familien kan have følt afmagt overfor de unges misbrug, og de unge har oplevet, at de er blevet misforstået.

“De synes, at det var lidt underligt, da de hørte, at jeg skulle starte på Perron 3. Min mor vidste godt, at jeg røg lidt hash, men det var ikke så meget. Mine forældre er skilt. Det kom fuldstændigt som et chok for min far. Jeg har boet hos min far i al den tid, jeg har røget. Han havde slet ikke opfattet det. På nogen måde. Eller at jeg har taget nogle andre ting for den sags skyld. Han syntes åbenbart ikke, at det var mærkeligt, at man kom hjem søndag middag i det samme tøj, man havde på om fredagen og så fuldstændig hærgnet ud, men alligevel var helt frisk i hovedet. Det så han åbenbart ikke som noget mærkeligt.”

Pårørendeafterne har hjulpet de unge med at blive forstået bedre af deres forældre, fordi forældrene kan se problemerne fra de unges side.

“De fik rigtig meget ud af at komme herop. Der foregår nok mange ting endnu, som stadig er meget mærkelige for dem. Vi har talt meget om det siden hen.”

Det er ikke kun forældrene, der er blevet klogere på de unges situation. De unge bliver ligeledes bedre til at forstå, hvorfor de “voksne” har handlet, som de har.

“De er rigtig stolte af mig. Jeg snakker meget bedre med dem. Jeg snakker med min mor nu, det har jeg aldrig rigtig gjort. Da vi boede sammen, var det noget lort. Men det er godt nu. Ja, de har sådan en forældreaften, hvor forældrene kommer med herved. Det var rigtig godt, synes jeg. Det, synes jeg sgu, var en god idé, fordi de har et helt anderledes syn, de har sådant et forældresyn, så de ved ikke, hvordan tingene lige er. Ens forældre er meget firkantede oppe i hovedet. Når de kommer herved, bliver de ikke skældt ud, de får bare nogle nye ting at vide, som de aldrig tænkt over før. Vi blev alle tre meget klogere af det, da vi kørte hjem. Det, syntes jeg, var meget fedt.”

5.7 Hvad er konsekvenserne for de unge?

“Den store forskel var, at jeg blev mere klar i hovedet. De der tvangstanker, de var der ikke så meget mere. Jeg kunne også sove om natten uden at ryge.”

Konsekvenserne for de unge af at gå på Perron 3 er, at deres misbrug nedtrappes, og at de lærer at stå på egne ben. Det er tydeligt for de unge, at de ryger mindre hash, at de kommer ud af deres misbrug, og bivirkningerne forsvinder.

“Jeg har mødt nogle nye venner heroppe. Det har også været meget fedt at lære nogle nye mennesker at kende. Så har jeg set Slagelse, det har jeg aldrig rigtig set før. Men okay det er så heller ikke det vildeste, men det er meget hyggeligt. Jeg er også blevet bedre til at snakke, du ved med ordene. Det plejede at være sådan noget tågesnak.”

Efterhånden som de unge kommer fri af misbruget og lærer at tage ansvar for deres eget liv, kommer nye problemer og udfordringer til. De bliver opmærksomme på, hvad der venter dem. De unge kan komme i tvivl om, hvorvidt de er parate til at forlade Perron 3.

Andre gange kan de unge føle sig parate til at forlade Perron 3, før de 12 uger er overstået.

“Jeg var der ca. 2,5 måned [På Perron 3]. Jeg synes, det var meget godt. Jeg blev lidt træt af det til sidst. Det var nok også derfor, at jeg stoppede. Og da syntes jeg også, at jeg havde fået det ud af det, som jeg kunne. Så kunne jeg ikke se nogen grund til at tage derhen hver dag. Jeg havde mistet lysten til at ryge. Jeg havde ligesom fået den stemme, der siger: “Nej, det gør du ikke”. Den havde jeg fået. Det var jo netop derfor, jeg kom på Perron 3. Og når de andre passede mig en joint, og jeg bare kunne passe den videre og så tænkte: “Aha, okay, nu er jeg ved at være klar”.”

Undervejs i forløbet kan de unge blive usikre på, hvad der skal ske efter Perron 3. De er blevet bedre til at håndtere deres hverdag. Men gælder det kun, så længe de går på Perron 3?

På den ene side ønsker de unge at komme videre i deres liv, og på den anden side kan der opstå en frygt for tilbagefald.

“Det var da fedt. Nu er jeg da også faldet i nogle gange. Også efter at jeg stoppede deroppe. Men jeg har slet ikke lyst mere. Det er slet ikke på samme måde. Jeg kan ikke ryge mere. Jeg får det dårligt af at ryge. Jeg får det ikke fysisk dårligt, men samvittigheden smækker på og siger: “Hvad fanden er det, du laver?”. Så kan jeg ligeså godt bare tage hjem. Så kan jeg ikke være sammen med nogen.”

Motivation

De unge erkender vigtigheden af at være motiverede ikke bare til at begynde på Perron 3. De skal også være motiverede til at stoppe på Perron 3. Og de skal være motiverede til at komme videre og undgå tilbagefald. De accepterer, at tilbagefald er en risiko. De kan have oplevet tilbagefald, da de gik på Perron 3, men der har hjælpen været der efterfølgende.

De unge har tilegnet sig redskaber på Perron 3. Og holder de fast i disse, tror de på, at de kan klare sig uden Perron 3.

“Det er vigtigt at have mål. Hvis du ikke har nogen mål, så kan du ikke se noget lys, og så kan du ikke komme ud af dine problemer. Så skal man også have viljen til at komme videre i sit liv. Nu er det altså slut der her.”

Andre holder motivationen oppe ved at holde fast i, at de i sidste ende selv bærer fortjenesten for at være kommet fri af misbruget. Og når de kan nå det mål, så kan de også nå andre mål.

“De har misforstået, at det er op til en selv at komme ud af misbruget. Nogen tror nok, at det er ... (medarbejderne...), der løser det for dem. Så kan man ikke gå her. Og det er nok en af grundene til, at de hopper fra. Det er fordi, de synes, at det er for svært at komme ud af misbruget. Alt dette får man at vide under den første samtale. Jeg synes, det er fint nok. For du kan ikke bede andre mennesker om at lave om på dit liv. Det er noget, du selv skal.”

Det er ikke alle mål, som de unge når i løbet af Perron 3. Nogle mål kræver længere tid at nå end andre. En udfordring for de unge er at holde fast i deres mål, når de forlader Perron 3.

“Jeg ville meget gerne have en bedre koncentrationsevne... Den halter stadig. Men jeg stoppede med at ryge, og jeg skulle... jeg kan ikke huske det rigtigt, men i hvert fald, at jeg skulle stoppe med at ryge. Og så var der også noget andet. Jo, at jeg kunne snakke bedre med min familie. Det gjorde jeg stort set ikke. På en uge snakkede jeg måske med min far to gange. Og jeg boede endda hjemme hos ham. Enten var han eller jeg der bare ikke. Eller også gad jeg bare ikke snakke med ham. Det har ændret sig rigtig meget nu. Det er meget godt. Jeg ved ikke hvorfor.”

De unge bruger også deres tidligere liv som misbrugere som en advarsel om, hvad der kan ske. De lægger vægt på det positive, der er sket for dem, og at det er noget, de ønsker at holde fast i.

“Det har rykket rigtig meget. Nu har jeg været her lang tid, og jeg kan sagtens mærke en forskel. Mine forældre kommer også og spørger om, hvad der er sket med mig, så det er fedt nok. Jeg er blevet meget bedre til at snakke med folk. Det var jeg ikke før i tiden, der snakkede jeg ikke med folk, jeg ikke kendte. Jeg kan også mærke på mig selv, at jeg er blevet mere klar oppe i hovedet”.

5.8 De unge og tilbagefald

Tilbagefald er et problem, man ikke kommer udenom. De unge misbrugere kommer fra et liv, hvor hashen har været et væsentligt omdrejningspunkt i hverdagen. De problemer, der ligger til grund for misbruget, forsvinder ikke nødvendigvis i forbindelse med Perron 3.

“Det er alle mulige små påvirkninger gennem dagen og måske nogle gamle ting, der dukker op igen, fordi man er i gang med at stoppe. Jeg har været udsat for incest, det kommer så op en gang imellem, og det kan jeg så ikke lige rumme i hovedet, og så er det, jeg ryger.”

Tilbagefald kan hænge sammen med de unges tilknytning til deres misbrugsnetværk. Unge på Perron 3, som bor sammen med andre hashmisbrugere, lader sig let påvirke af deres omgivelser og har svært ved at sige fra.

“Nogle gange især hvis der kommer nogle bestemte typer, nogle kammeraters kammerater, de kører meget på, at jeg er ved at stoppe – de kører på min psyke, lige fra de kommer ind ad døren. Jeg har sagt til dem: “Hver gang I kommer, så kører I så meget på mig, at jeg ikke kan holde det ud”. Jeg er nok lidt for venlig mod folk, jeg er ikke den type, der slår igennem, så sætter jeg mig hen og ryger et hoved, og bruger hashen til at slå dem ud af hovedet. Det er nok en af de primære ting, der gør, at jeg ryger lige for tiden, men der er selvfølgelig også mange andre ting.”

Kedsomhed og det, at de unge ikke har noget at tage sig til, kan sammen med hverdagens problemer føre til tilbagefald.

“Det er faktisk ved at være længe siden. Der var lige på min fødselsdag for eksempel. Det er sådan, at mig og en af mine kammerater, vi skal hele tiden overgå hinandens fødselsdagsjoints. Så skal man have en sygere og sygere hver gang.”

Selvom der er unge, der får tilbagefald, er det ikke muligt at vurdere, hvorvidt tilbagefald resulterer i, at misbruget bliver genoptaget.

“Det er sådan nogle ting, der bare sker. Det var egentlig slet ikke meningen, at jeg ville ryge en joint... (tænker lidt). Det er det aldrig. Men jeg er helt færdig med det nu. Nu skal jeg heller ikke bare de der enkelte gange mere. For jeg får det dårligt.”

De unge, der får tilbagefald under forløbet på Perron 3, lader sig påvirke af det. I værste fald kan de helt opgive at fortsætte, men tilbagefald accepteres og bliver bearbejdet, så længe de unge kommer og fortæller om deres tilbagefald. Efterhånden, som de unge når længere i forløbet, bliver de bedre til at forstå, hvorfor de får tilbagefald, så de kan undgå at få dem uden for Perron 3.

“Det, at du kan komme om morgenen, hvis du har røget hash, og sige, at du har røget en ordentlig fed. De råber ikke op og skæl-

der ud, men de er rolige og spørger om, hvorfor man har gjort det, og hvordan man kan gøre det godt igen. Lad os arbejde med det i stedet.”

6 Vurdering af Perron 3

I dette kapitel fremstilles en samlet vurdering af Perron 3. Det sker på baggrund af vurderinger fra de unge og dem, som samarbejder med Perron 3.

I perioden 1.12.2006–10.9.2007 (hvor dataindsamlingen foregik) har 11 unge gennemført forløbet på Perron 3. Derudover var der 9 unge, der startede på Perron 3, men som af forskellige årsager valgte at stoppe før tid. Groft forenklet svarer dette til en gennemførelsesprocent på 55. Perron 3 har så vidt muligt taget kontakt til de unge, hvis de er blevet væk. Og hvis de unge har meddelt, at de stopper på Perron 3, er de spurgt om hvorfor.

6.1 Hvem gennemfører ikke forløbet på Perron 3?

Det at forlade Perron 3 før tid kan være udtryk for såvel noget negativt som noget positivt, da der er vidt forskellige årsager til, at de unge stopper før tid.

Der er eksempler på, at unge, der får job eller kommer ind på en uddannelse, vælger at stoppe før tid. Da Perron 3 er et intensivt dagtilbud, hvor de unge skal deltage fuldt ud for at få udbytte, er det ikke muligt at passe en skole eller et arbejde fuld tid ved siden af. Der har dog været eksempler på specialaftaler mellem Perron 3 og produktionsskoler, hvilket har betydet, at den unge har bevaret tilknytningen til produktionsskolen under opholdet på Perron 3 og genoptaget uddannelsen på fuld tid efter opholdet på Perron 3.

Det, at de unge stopper før tid, kan betyde, at de måske ikke får taget fat om deres misbrugs- og sociale problemer, men de får udfyldt deres hverdag med noget andet end misbruget.

En anden årsag til, at de unge stopper før tid, er, at de stopper deres hash-misbrug. Der er således unge, der stopper før tid, fordi de har opnået et positivt og tilfredsstillende udbytte af forløbet eller har fundet et alternativ.

En tredje årsag til at unge er stoppet før tid er, at de unge er flyttet væk fra de kommuner, der tidligere hørte under Vestsjællands Amt. Det kan være hjemmeboende unge, der er flyttet med forældrene eller for sig selv.

Der er også unge, der vælger at stoppe før tid på grund af manglende motivation. Det kan enten være den unge selv, der har erkendt, at vedkommende ikke er motiveret til at gå på Perron 3, eller det kan være medarbejderne på Perron 3, der har vurderet, at den unge ikke er motiveret til at gå på Perron 3. Manglende motivation vurderes som noget negativt for de unges udbytte af forløbet. Som udgangspunkt afvises unge ikke på Perron 3, men der kan

være tilfælde, hvor Perron 3 skønner, at tilbuddet ikke er det rigtige til den unge. Den unge viderehenvises i så fald til Misbrugscentret.

6.2 Hvem gennemfører forløbet på Perron 3?

Alder, motivation, erkendelse og tilknytning til familienetværk spiller en afgørende rolle for, om de unge vil få noget ud af Perron 3.

Unge, der er stærkt motiverede for at komme ud af misbruget, har støtte fra deres sociale netværk, har mindre alvorlige sociale problemer og er afklaret omkring tiden efter Perron 3, gennemfører som regel forløbet.

Hvorvidt de unge gennemfører forløbet eller ej, bør ikke nødvendigvis opfattes som et succeskriterium.

På den ene side er det et succeskriterium, at de unge gennemfører forløbet, da det viser, at Perron 3 formår at fastholde kontakten til de unge og motivere dem. De unge, som gennemfører forløbet, har et stort behov for behandling af deres misbrug, der ofte er kombineret med sociale problemstillinger.

På den anden side er det positivt, at unge vælger at stoppe før tid, fordi de har fået job/uddannelse, eller fordi de har fået nedtrappet deres misbrug. Man kan være skeptisk overfor, hvorvidt disse unge risikerer at få tilbagefald, men umiddelbart har de opnået et positivt alternativ til deres misbrugs-situation.

6.3 De unge kommer ikke, hvorfor?

Der findes ingen præcise opgørelser over, hvor mange unge hashmisbrugere der er i de tidligere kommuner under Vestsjællands Amt. På baggrund af meldinger fra de unge selv, misbrugskonsulenter etc. lyder et forsigtigt skøn på ca. 500.

Det har vist sig, at der gennem en periode på næsten to år har været omkring 70 unge, som har henvendt sig til Perron 3, og af disse er 51 startet på Perron 3. Det er vanskeligt at vurdere, hvorvidt dette tal er højt eller lavt uden samtidig at inddrage en række overvejelser om, hvorfor de unge ikke henvender sig.

Den lave tilgang kan have flere forklaringer.

I perioder har den lave tilgang til Perron 3 gjort, at helt ned til en enkelt ung har været indskrevet på Perron 3. Der er imidlertid ikke noget, der tyder på, at Perron 3 har været for skræppe i udvælgelsen i forbindelse med visitatio-

nen. Der har endda været tidspunkter, hvor unge, der er faldet lidt uden for målgruppen, er blevet optaget.

Perron 3 har ikke været gode nok til at “gøre reklame” for sig selv over for de unge eller skabe og udnytte netværk til at indfange de unge, hvilket er en af Perron 3s opgaver. Der har været uddelt informationsmateriale til de unge på skoler, biblioteker, klubber og andre væresteder for de unge, og tilbuddet på Perron 3 har på anden vis været annonceret. Derudover har der været holdt foredrag blandt unge. Alligevel er der blandt de interviewede, unge, der ikke havde hørt om Perron 3, før de dukkede op første gang. Der er dog ingen tvivl om, at der er tale om en målgruppe, der er vanskelig at nå gennem traditionelle informationskanaler.

En anden forklaring kan være, at samarbejdspartnerne eller andre, der burde samarbejde med Perron 3, ikke opfanger de unge misbrugere og/eller er dygtige nok til at få dem henvist til Perron 3. Der foregår ikke en konsekvent henvisning af unge fra sociale myndigheder i de tidligere kommuner under Vestsjællands Amt.

Men selv hvis man når ud til de unge hashmisbrugere, kræver det, at de erkender at have et misbrug, og at de er motiverede til at gøre noget ved det. De helt unge 13-15-årige, der er i “begyndelsen” af deres misbrugskarriere, mangler i høj grad erkendelse og motivation. Dette hænger sammen med, at de ikke er begyndt at mærke til afhængigheden og de negative konsekvenser af misbruget.

De unge på over 20 år er mere opmærksomme på de negative konsekvenser af deres misbrug og kan se, at jævnaldrende unge begynder at færdiggøre skole, får arbejde, får lejlighed etc., hvilket er noget, de ikke selv har inden for rækkevidde.

Perron 3 er et intensivt forløb, der stiller krav til de unge om erkendelse og motivation for, at de unge kan deltage i og have noget ud af samtalerne. Der er dog eksempler på, at unge hashmisbrugere er begyndt på Perron 3 uden selv at have erkendt deres misbrug, men hvor andre er nået frem til denne erkendelse for dem og har presset de unge til at møde op. Efterfølgende vil de unge blive guidet frem til erkendelsen.

Manglende henvendelse er derfor ikke alene udtryk for manglende motivation og erkendelse hos de unge.

6.4 Hvad får de unge ud af Perron 3?

De unge og medarbejderne på Perron 3 peger på en række positive konsekvenser for dem, der gennemfører forløbet på Perron 3:

- De unge får nedtrappet deres hashmisbrug til et minimum eller stopper helt.
- De unge kan indgå i sociale sammenhænge med andre unge uden at hashen er omdrejningspunkt.
- De bliver bedre til at tage vare på sig selv ved at komme igennem hverdagen uden hash.
- De bliver bedre til at løse konflikter.

For nogle unge gælder desuden:

- De bliver i stand til at starte og fastholde uddannelse eller beskæftigelse.
- De kommer væk fra et miljø med kriminalitet, narkogæld og udsigterne til en nedadgående spiral.

Som regel får de unge nedtrappet deres misbrug helt eller til et absolut minimum. Det er ikke givet, at de unge oplever at opnå samtlige positive konsekvenser, men er blot en af disse opnået, må forløbet vurderes som værende en succes.

Grundlæggende er der tale om en målgruppe, der har haft svært ved at fungere i hverdagen, og som ikke har kunnet kontrollere deres forbrug af hash. Taget de unges baggrund og risikofaktorer i betragtning er det usandsynligt, at de ved egen hjælp kunne have nået lige så langt, som de er nået, uden Perron 3.

På den baggrund må det vurderes, at Perron 3 er et brugbart behandlingstilbud for de unge. Perron 3 kan etablere en livssituation, der er anvendelig for de unge på en tillidsvækkende måde. På Perron 3 får de unge præsenteret et alternativ til deres misbrugssituation.

På nuværende tidspunkt findes der ikke dokumentation eller oplysninger, som siger noget om, hvad der sker med de unge på længere sigt efter, de har forladt Perron 3.

6.5 Hvordan er samarbejdet med Perron 3 forløbet?

Perron 3 samarbejder med skoler, SSP-konsulenter, kommunale sagsbehandlere, Kriminalforsorgen og misbrugscentre. Samarbejdet består i, at de tager kontakt til Perron 3 og henviser unge med misbrugsproblemer. Der er ikke tale om et formaliseret samarbejde.

Kontakten til Perron 3 skabes af personlig kontakt, og der samarbejdes omkring enkeltsager. Hvis fx en produktionsskole har en elev med misbrugsproblemer, tages der kontakt til Perron 3. Der bliver indkaldt til visitationsamtale og godkendes den unge, laves der en aftale for, hvorledes den unge kan gå på Perron 3 uden at blive smidt ud på grund af for højt fravær. Der

opstår et samarbejde, hvis Perron 3 optager en af de unge, der henvises. Strukturen for et sådant samarbejde er forskellig og afhænger af den unges situation og behov.

Slagelse Misbrugscenter, som Perron 3 hører under, fungerer som samarbejdspartner, da der er et formaliseret samarbejde om henvisning af unge misbrugere til Perron 3.

Der har været taget kontakt til kontanthjælpsafsnittene i kommunerne inden for det tidligere Vestsjællands Amt. Her har Perron 3 været ude og informere om sin eksistens og om tilbuddets indhold. Perron 3 har dog ikke efterfølgende fået nogen tilbagemeldinger.

Deres kendskab til Perron 3 er begrænset.

Generelt er vurderingen af Perron 3 positiv. De, der har samarbejdet med Perron 3, kan se, at de unge, som de henviser, får udbytte af forløbet. De kan se, at metoderne virker, og at der er en sammenhæng mellem formål og metode.

Hvad angår Misbrugscentret i Slagelse, er der ligeledes tilfredshed med Perron 3. Her tænkes især på, at der er et tilbud til de unge væk fra de mere hærdede misbrugere på Misbrugscentret. Perron 3 fungerer som et godt og nødvendigt supplement til kommunens tilbud af misbrugsbehandling.

De, der har samarbejdet med Perron 3, efterlyser, at målgruppen for Perron 3 bliver udvidet til at omfatte unge med andre misbrugsproblemer end primært hash. Samarbejdspartnerne beskriver, at de står med en gruppe af unge, der har misbrug af primært stimulerende stoffer som ecstasy og kokain. Tilbuddene til den gruppe unge er begrænsede og misbrugscentre opfattes ikke som en acceptabel løsning. Da samarbejdspartnerne har tillid til Perron 3s metoder, ønsker de derfor, at der blev gjort forsøg med andre målgrupper end kun de unge hashmisbrugere.

